

# ZGODNJA DANICA.

## KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za  $\frac{1}{2}$  leta 1 gl. 80 kr., za  $\frac{1}{4}$  leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIX.

V Ljubljani, 6. listopada 1896.

List 45.

### Za mertve.

Prošenj vročih serca naša  
Danes polna so, o Bog!  
Vernih mertvih se usmili  
In odreši jih nadlog!

Hude jim odpusti kazni,  
Ki odločene jim so,  
Roko jim ponudi svojo,  
Sprejmi v sveto jih nebó!

O, Zveličar, Jezus mili,  
Terpel si, umerl za vse,  
Vsem nebesa zaslužila  
Kri nedolžna Tvoja je.

Ozri se na duše rajnih,  
Vic terpljenja jih otmi,  
In sirotam v rajski slasti  
Svoj nebeški dom odpri!

Sveti Duh, tolažba naša,  
K Tebi sili vpitja glas,  
Konec stori njih terpljenju  
Solz očisti jim obraz!

Kjer prebiva mir neskončni,  
Mesto jim odloči Ti,  
Naj obseva žar jih sreče,  
Naj jim večna luč gori!

Mati usmiljena Marija,  
Sina svojega za nje  
Prosi milostno, naj k sebi  
V rajsko radost jih sprejmé!

V družbo zvoljenih pobožnih  
Priti jim pomagaj zdaj,  
Kjer obliče Božje zreti  
Dano bo jim vekomaj!

O, vi angelji nebeški,  
Ki jim varhi bili ste,

Pomagajte in prosite  
Z nami združeni za nje!

Naših prošenj serčne vzdih  
Pred Boga nosite vi,  
Naj terpeče duše reši,  
In v svoj raj jih preseli!

Čuj, o Bog, glasove naše,  
In usmiljen skaži se,  
Glej nas, ki za brate svoje  
Danes točimo solze.

To ljubezen je krščanska,  
Ki vspodbuja k temu nas,  
Bog ljubezni, čuj nas toraj,  
In odkrij jim svoj obraz!

*J. P. Belostenski.*

### Dragocena kri našega Odrešenika.

Dne 6. julija je praznovala sv. Cerkev pri sv. maši skrivnost dragocene kervi.

„Dragocena kri“, tako se imenuje v vseh jezikih kri Jezusa Kristusa! — In res, dragocena, ker je kri Sinu Božjega: dragocena, ker nas izveliča: dragocena, ker nas stori deležne narave Božje, povzdigne v otroke Božje in podeli pravico do nebeškega veselja: dragocena, ker nam podeli za vsako misel, vsako besedo, vsako delo, ki je opravimo v čast Božjo, v stanu milosti Božje, višjo stopinjo milosti Božje, višjo stopinjo milosti na zemlji in višjo stopinjo slave v nebesih: dragocena, ker bi jedna kapljica neizmerno zadostovala, da izveliča tisoč svetov.

Toda Gospod ni dal za nas samo jedne kapljice svoje dragocene kervi, temveč vso svojo kri do zadnje kapljice je daroval svojemu nebeškemu Očetu; a ni je daroval za tisoč svetov,

tudi ne za pogubljene angelje, ampak za nas uboge ljudij in za vsako človeško dušo posebej. Ko je prišel večni Sin Božji iz nebes na zemljo in vzel na-se človeško naravo; ko je 33 let hodil po zemlji, delal, molil in terpel; ko je viseč na križu kervavel iz tisoč ran: poglej, kristjan moj, tedaj je gledal Odrešenik tudi tebe, stal si živo pred Njegovo dušo, kakor da bi bil sedaj: ljubil te je z neskončno ljubeznijo in se daroval nebeškemu Očetu v tvoj blagor, kakor da bi samo za-te človek postal in samo za te mučeniške smerti na križu umerl. Kar pravi sv. Pavel o sebi, rečeš tudi ti lahko o sebi: „Ljubil me je in za-me umerl,“ ko je vsako kapljico svoje dragocene kervi v neskončni ljubezni med silnimi bolečinami daroval nebeškemu Očetu za-me. In kako bogato si bil in si še danes deležen dragocene kervi!

Pri sv. kerstu te je očistila izvirnega greha; ogernila te s plaščem svete milosti; vsprejela te kot živega uda telesa Jezusovega in ti podelila sinostvo Božje in dedščino nebeško. O, kako lepo je bliščala tvoja duša, ko si bil kerščen! Da si takrat umerl, bi prišel med angelje, gledajoč Boga v nebeški slavi in blaženosti, hvaleč in slaveč Ga na veke. In vse to vsled dragocene kervi, katere zaslug si postal deležen v kopeli prerojenja.

Vendar te je Bog ohranil živega, ker je odločil za te višjo slavo v nebesih. Z vestnim spolnovanjem Božjih in cerkvenih zapovedij se je bodeš skazal vrednega. V stanu milosti Božje si jedno z Jezusom, njegovim Božjim Sinom; jedno z Njim, kakor je mladika jedno s terto, in kakor so udje telesni jedno z glavo. In kakor se mozeg zliiva iz debla v veje in jih krepi, da poganjajo cvetje in sadje; kakor se razteka kri neprenehoma iz srca po družih udih; jim deli moč in življenje, da se morajo gibati, ravno tako prehaja tudi iz srca Jezusovega neprestano nadnaravno življenje v duše, ki so v milosti, ter jih stori sposobne za nadnaravna, ob enem Božja dejanja. Vse dobro, kar store v stanu milosti Božje z dobrim namenom v čast Božjo, vse misli, besede, dela in terpljenja odsevajo pred Bogom v dragoceni kervi njegovega edinorojenega Sina ter so večno zaslužljiva.

Če pa ne ugotiš preljubeznjivim namenom svojega Stvarnika; če ne obogatiš s zaslugami, temveč omadežuješ svojo dušo z grehi, — zopet je dragocena kri Jezusova, ki očisti tvojo dušo od grehov in ji podeli prejšnjo lepoto. Kolikokrat v zakramentu sv. pokore poklekneš in skesano spoznaš svoje grehe, preplavi na duhoven način dragocena kri tvojo dušo in zamori ne

samo tvojih grehov, temveč ti pomnoži tudi posvečujočo milost Božjo. Vsaki višji stopinji te milosti je pa podeljena v nebesih tudi večja slava, ktere najmanjše pomnoženje je več vredno kakor vse krone in cesarstva na zemlji.

Dalje imaš kot otrok sv. Cerkve dostikrat srečo, da greš k sv. maši. Vselej, kadar se vdeležiš te presvete daritve, stojiš kakor na Kalvariji, in kri sprave teče na tvojo dušo, kakor je tekla nekoč nad spokornico Magdaleno, ko je na strani terpeče Matere objemala križ Odrešenikov.

Kaj naj pa še-le rečem o prejemanju najsv. Zakramenta presv. R. Telesa? Če prejmeš pobožno in vredno sv. obhajilo, in prebiva Gospod sam v tvojem sercu, pije duša tvoja dragoceno kri iz ran Jezusovih; serce Jezusovo bije na tvojem sercu, dragocena kri se pretaka po tvojih žilah. O sv. Franciški pripovedujejo, da je videla nekoč po sv. obhajilu svojo dušo z vsemi njenimi zmožnostmi z dragoceno kervjo napolnjeno. Kar je ta svetnica videla, se spolnuje na tebi, kadar vredno prejmeš sv. obhajilo.

O, kako bogat, kako neizmerno bogat lahko postaneš, kristjan moj, če le hočeš. Glej, zakladi dragocene kervi so ti na razpolaganje. Zajemaj iz njih, kolikor hočeš, zmanjšali se ne bodo! Torej glej, da bode v tebi delovala dragocena kri s tem, da si v stanu milosti Božje in vse dejanje in nehanje z molitvijo in dobrim namenom posvetiš. Zlasti prejemaj pogosto zakrament sv. pokore, hodi k sv. maši in vredno prejemaj sv. obhajilo! Če si bil doslej nemaren in zaničen v češčenju te skrivnosti našega odrešenja, ako nisi častil dragocene kervi, temveč celo zasramoval in, kakor pravi apostelji s svojimi grehi jo z nogami teptal, o, poravnaj veliko krivico s tem, da z veliko gorečnostjo gojiš omenjene svete vaje!

## Razlaganje apostolske vere.

Spisal sv. Tomaž Akvinski.

### IX. Člen.

Verujem v sveto katoliško Cerkev.

(Dalje.)

Tretjič je treba vedeti, da je Cerkev katoliška, to je splošna, najprej glede na kraj, ker je po celem svetu razširjena, in to zoper Donatiste.\*) „Vaša vera oznanjuje se po celem svetu“ (Rim. 1, 8.). „Pojdite po vsem svetu in oznanujte avangelij vsemu stvarstvu“ (Mark. 16, 15). Zato pa je bil Bog v starih časih znan le v Ju-

\*) Donatisti so dejali, da je katoliška Cerkev nehala biti katoliška, zato ker je od vere odpadle zopet sprejela v svoje naročje. Bili so krivoverci v 4. stoletju ter živeli v Afriki.

deji, zdaj pa je po celem svetu. Ta Cerkev pa ima tri dele, jeden je na zemlji, drugi je v nebesih, tretji v vicah. Cerkev je tudi katoliška (splošna) glede na stan človekov, ker nikdo ni izključen, niti gospod, niti suženj, niti mož, niti žena. „Tukaj ni Jud ne Gerk, ne suženj, ne prost, ne možak, ne ženska“ (Gal. 3, 28.). Dalje je Cerkev katoliška glede na čas. Nekateri so dejali, da mora Cerkev trajati do gotovega časa. Pa to je napačno, kajti Cerkev se je začela za časa Abeljna in bo obstala do konca sveta: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mat. 28, 20), po koncu sveta pa bo obstajala še dalje v nebesih.

Četrtič treba je vedeti, da je Cerkev trdna. Hiša pa je trdna najprej, če ima terden temelj. Glavni temelj Cerkve pa je Kristus: „Drugega temelja namreč nihče ne more vložiti razven tega, ki je vložen, ki je Kristus Jezus“ (1. Kor. 3, 11). Drugi temelj Cerkve pa so apostoli in njih nauk in zato je trdna; zato je pisano v skrivnem razodenju, da ima mesto dvanajst temeljev in na njih je bilo napisanih dvanajst imen apostolov. Zato se pa Cerkev tudi imenuje apostolska. Zato so pa tudi sv. Petra, da bi označili trdnost Cerkve, imenovali sleme. Dalje se kaže trdnost hiše v tem, da se ne zgrudi, ako jo kdo napada ter skuša podreti. Nikdo pa ni mogel Cerkve podreti in tudi preganjalci ne. Da celo okrepila se je Cerkev vsled dolgotrajnega preganjanja, ali pa, ki so jo zasledovali in katere je ona preganjala, oni so se pozgubili: „In kdor pade nad tem kamnom, se bo razbil; na kogar pa on pade, ga bo strl“ (Mat. 21, 44). Cerkve pa tudi niso mogle podreti zmote, kajti kolikor več zmot je nastalo, toliko bolj se je skazala resnica: „Ljudje popačenega serca, zaveržljivi, kar zadeva vero, se dalje ne bodo mogli razširjati“ (3. Tim. 3, 8). Poderle je tudi niso skušnjave hudobnega duha, kajti Cerkev je kakor stolp, h kateremu vsakdo pribeži, ki se bojuje zoper njega: „Gospodovo ime je najtrdnější stolp“ (Preg. 18, 10). Zato hudobni duh že od začetka poskuša njeno razdejanje, pa ne more zmagati, ker Gospod je rekel: „In peklenška vrata je ne bodo premagala“ (Mat. 16, 18.), kakor da bi bil rekel: vojskovali se bodo zoper tebe, pa zmagali te ne bodo. In zato je bila sv. Petra Cerkev vedno trdna v veri, dočim po drugih delih sveta ali ni bilo nobene vere, ali pa je bila s krivimi nauki pomešana. In temu se ni čuditi, ker Gospod je rekel Petru: „Jaz sem prosil zate, Peter, naj ne jenja tvoja vera“ (Luk. 22, 32). (Dalje nasl.)

## Venec na grob

prečastnega rajnega gospoda  
Luke Jeran-a.

bivšega čast. kamornika sv. Očeta, zlatomašnika, kanonika, vrednika „Danice“, itd. o prvem godu po njegovi smrti.

Motto:

„Pridi k nam Tvoje kraljestvo!“ —  
II. prošnja Očeta.

(Dalje.)

Poleg podatkov, ki so bili razvidni v zadnji „Danici“ o nekdanji karlovški gimnaziji, o nekaterih njenih učencih iz naših krajev itd., naj bo danes dostavljeno še to, da so še neke druge razmere vladale takrat sploh po Hervaškem, toraj, se ve, v Karlovcu tudi. Okoli l. 1830. je namreč znani književnik Ljudevit Gaj v društvu s tako zvanimi „Ilirci“ pričel podžigati Hervate za narodne ideje, za zboljšanje njihovega slovstva; zbudil in vnel je v njih narodno zavest, kar je prešinilo čudovito ves narod in ga navdušilo in povzdignilo do neverjetno visoke stopnje domoljubja in rodoljublja.<sup>1)</sup> — Nekako nevedoma so se navzeli tudi naši slovenski dijaki od Hervatov narodskega duha in mišljenja, ter vernili se, — na ravnost rečeno — kot nekaki apostoli in probuditelji domorodnih in domoljubnih idej na svoj dom in med svoj rod. Zlasti Jožef Bevk in Lovro Pintar, najbolj pa Luka Jeran, jeli so koj v pričetku, ko so pričele izhajati „Novice“, podpirati taiste s peresom in s plodi svojega uma (O Jeranu bom o tej zadevi spodaj govoril še nekoliko več.)

O pričetku šol. leta 1839/40 je vzel Luka Jeran od karlovške gimnazije slovo, ter vstopil v Ljubljani v VI. latinsko šolo, kateri se je tedaj reklo „rhetorika.“ Profesor mu je bil znani L. Martinek. V stanovanje prišel je k vdovi Karunovi, materi poznejšega slavnoznanega ternovskega župnika, preč gosp. Franc Karun a. (Dotično hišo v „špitalski ulici“ razrušil je lanski potres; ne vem toraj povedati ne njegovega lastnika in tudi ne hišne številke.) O tovariših, ki so se nastanili skupaj z Jeranom, sme se reči, da so se našli serca v serci. Bili so namreč: Franc Kosar, poznejši prelat in kanonik lavantinske škofije; — Leo Vončina, poznejši doktor bogoslovja; — Anton Globočnik, sedaj plem. Sorodolski in umirovljeni vladni svetnik; — Franc Levičnik, poznejši župnik pri Mariji Devici v Polji; — Jurij Ažbe, poznejši c. kr. kadet-feldwebel v 17. peš-polku, in zatem posestnik v Gorenjskih Javorjih. Vsi ti odlični dijaki spodbujali so drug drugega svojo lastno marljivostjo, o Jeranu pa se sme terditi, da jim je bil uzor in v izgled<sup>2)</sup>. Poleg šolskih ukov se je bil poprijel on temeljito tudi učenja slovenščine in italijanščine; — soznalil se s slovečim profesorjem Metelkom, katerega vednosti kot slovenski in slovanski jezikoslovec je posebno čislal. Postal je bil tudi že kot dijak

<sup>1)</sup> Ako bi pisali za politični list in razmotrivali hervaške nekdanje razmere, vprašati bi imeli: Alij bi bil slaven ban Jelačić postal kedaj to, kar je bil, ko bi ne bil imel te podlage! Pis.

<sup>2)</sup> Da poterdim to z dokazom, menim, da prav sodim, da je bil ravno Jeran vnel Ant. Globočnik-a za učenje hervaščine tako, da je le-ta po zaterti ogerski prekuciji l. 1849. služboval in uradoval kot okr. predstojnik na Hervaškem tako spretno, da so ga stavile ondote višje oblasti celo rojenim Hrvatom v izgled in posnemanje. Osebito predlanskim na Reki vmerli kr. dvorni svetnik J. K. se je izrekel o takratnem Globočnikovem uradovanju jako laskavo. Pis.

družnik bogoslovne knjižnice slovanske, katero so bili vtemeljili, — ako vem prav, — l. 1841. gg. bogoslovci, in sicer v tem spisu že imenovani Lovro Pintar; Anton Žakelj, (Rodoljub Ledinski, ki je menda vmerl kot kaplan naše škofije); Anton Pintar, poznejši župnik Zaliloški, (ki je bil oholi l. 1840. poslovenil Krist. Šmid ovi povesti „Golobček“ in „Kanarček“, katera knjiga je bila l. 1853 že v drugič natisnjena) in drugi. Iz bogoslovne knjižnice si je izposojeval Jeran knjige domače, hervaške, serbske, češke in sploh slovanske. Pri njegovi bistrournosti in marljivosti mu ni to prizadevalo nobenih posebnih težav, da si šolskih ukov s tem ni prav nič zane-marjal, ampak ostal vedno odličnjak. Ni se bilo toraj čuditi, da je nekako že kot učenjak vstopil o pričetku šol. leta 1842/43. v ljubljansko semenišče. Da to terditev ne rečem preveč, nam je v dokaz, da je govoril že takrat šestero jezikov, namreč: slovenski, nemški, hervaški mažarski, italijanski in latinski. (O latinščini naj posebej omenjam, da se je ona na hervaških in ogerskih gimnazijah gojila posebno zato na moč, ker je bila do l. 1840 po onih deželah v uradih službeni jezik. Dijaki so se je toraj zgodaj že posluževali kot občevalnega govora, ali kakor so naše dni iznašli izraz „Umgangssprache.“ Kar je bilo sploh študirane inteligence možkega spola, umeli in govorili so do malega latinski. Saj smo se celo v Ljubljani takrat učili latinščine več, in bolj temeljito, kakor se to godi baje dandanes.) —

L. 1843. so jele v Ljubljani izhajati „Novice“. Neskončno je bil slovenski narod tega vesel. O njih 20letnici (1869.) je pisal oče dr. Jan. Bleiweis v svojem listu doslovno: „Nikoli ne pozabim, da gosp. Luka Jeran mi je bil prijazen pomočnik!“ Mislim, da če bi bil gospod djal: „sovrednik“, ali celo: „učenik“, ne bi bil, zlasti za perve čase „Novic“, rekel nič preveč. Da to dokažem, naj povem, kar mi je tedajni Jeranov sobni tovariš č. g. Anton Finc, poznejši župnik železniški, pravil, da je gosp. dr. Bleiweis za vsaki list „Novic“ posebej prihajal v semenišče, in da sta z Jeranom včasih tako sedela in delala, da je bil že on (g. Finc) tega naveličan, ker sta ga kolikor toliko motila pri njegovem študiranju.

Kot bogoslovec se je Jeran poleg drugih predmetov posebno vneto učil jutrovskih jezikov: hebrejskega, sirskega, kaldejskega, posebno pa arabskega. Že odkar sostavljam ta skromni spis, jelo mi je hoditi po glavi, kaj je vtegnilo Jerana posebno nagibati k tem učenju Slavnoznanega dr. Ignac Knoblarja znotranji afrikanški misijon pričel se je bil ravno v taistem času nekako sijajno razvijati. Berž ko ne gojil je Jeran že takrat skrivne želje, vstopiti v ta misijon in iti že kot jezika zmožen razširjati kraljestvo Božje med afrikanse rodove. To je sicer moje mnenje, kar pa vtegne biti opravičeno s tem, da Jeran svojih serčnih misel in naklepov ni rad razodeval pred časom drugim. Ko se je resnično l. 1853. že odpravljal kot misijonar v Afriko, nista skoraj do zadnjega celo njegova čč. gg. tovariša — kaplana šentpeterska tega vedela za gotovo. Poslal je bil namreč neki dobrotnik Jeranu dva zabojčka raznih potrebnih stvari za afrikanški misijon, da naj jih bi on oddal naprej. Nekako šaljivo-zvedljivo sta mu toraj rekla: „Luka, pa ne, da bi ti morda name-raval sam vzeti ta la zabojčka s saboj v Afriko?“

(Dalje prihodjič.)

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Gorice. Dne 22. p. m. se je veršil v Gorici semeniški kapeli, prvi evharistični shod na Primorskem. Taki shodi, tikajoči se sv. Rešnjega Telesa, se zadnja desetletja zelo množe. So pa tudi potrebni. O goriškem evharističnem shodu piše „Primorski list“ to le:

„Naš čas je vže sploh hladen do verskih rečij; ljudstva omerzujejo do sv. skrivnosti. Da bi katoliška Cerkev spet zanetila v njihovih sercih ogenj verskega navdušenja, kaže jim zadnji čas na javnih shodih najlepše in najčastitljivše, kar ima — najsve-tejši Zakrament. Drugodi, kakor na Francoskem, Španjskem, Italijanskem se zbirajo na takih shodih tudi svetni možje, ki se z duhovniki vred navdušujejo za to najvišjo, stokrat zaželjeno in najljubezni-vejšo versko resnico; posvetujejo se, kako bi se vera v to resnico pri narodih ohranila in še bolj uterdila; dobro namreč vedo, da je od te resnice odvisna časna in večna sreča katoliških narodov; s to res-nico stoji ali pade jedino izveličavna vera! Opazuje se, da se je zadnja desetletja obrnila skoro vsa ostrina sovražnih sil ravno zoper to resnico, zoper sv. Rešnje Telo. Dobro namreč vedo nasprotniki sv. Cerkve, da vzamejo narodom sploh vso vero, če jim vzamejo vero v to resnico. Zdi se človeku, da se je izdalo od neke strani (prostozidarske) nekako povelje ali „parola“, da naj se čim najgerše smeši najsve-tejši Zakrament; pismeno in dejanski spodbija vera v to skrivnost. Božji ropi se po nekaterih deželah, kjer vladajo prostozidarji, tako množe, da cerkveni dostojanstveniki izdajajo ukrepe: naj bi se po noči hranilo sv. Rešnje Telo v župniških boječ se, da ne bi božjeropna roka vlomila v cerkev, odperla taber-nakeljna ter tako onečastila predragoceni biser sv. vere. (V Monakovem škofijski list v zadnji številki ukazuje duhovnikom, da naj tabernakeljne tako na-pravljajo, da bodo zavarovani ne samo pred ognjem, temveč zlasti pred tatovi in oskrunjevalci najsv. Za-kramenta; zato ker se zadnji čas take hudobije tako množe.) Pisalo se je o tem oskrunjevanju že mnogo po katol. časnikih; velika večina teh poročil je res-nična in neovergljivo je, kakor se je izrazil nek go-vornik na mednarodnem shodu proti prostozidarjem v Tridentu, neovergljivo je „da prostozidarji na v nebovpijoče načine onečaščujejo sv. hostije pri svojih nočnih zborovanjih.“ Sovraštvo do sv. Cerkve po-staja vedno večje in osredotočuje se v — sv. ho-stiji — pod vplivom nevidnih močij.

Vse to kaže na „boj“, na odločen „boj“, kateri še čaka vernike in sv. Cerkev.

Kaj je toraj bolj potrebno kakor to, da se zbi-raj, očitno in slovesno zbirajo katoliški narodi okrog svojega voditelja Kristusa Jezusa? — Odkar se je na Francoskem l. 1881 veršil „vsekatoliški evhari-stični shod“, od tedaj se verše taki shodi vsako leto in na več krajih.

Pospešuje te shode posebno tudi „družba du-hovnikov molilcev presv. R. T.“ Ta družba je pri-re-dila tudi v Ljubljani tak shod; pri nas pa ga je sklical seveda — le za duhovnike — s privoljenjem prevz. knezoškofa tačasni vodja imenovane družbe za goriško nadškofijo, č. g. Kren, kaplan v Gradežu.

Zbralo se je nad 60 duhovnikov obojne narod-nosti: slovenske in laške. Nekaj jih je prišlo tudi iz

sosednje teržaške škofije. Zborovanje se je veršilo v semeniški kapeli, ktera je bila za ta namen prav okusno ozaljšana; posebno glavni altar je pričal, da vlada v tihih semeniških prostorih živa vera in požertvovalna ljubezen do Najsvetejšega. Pač ljubko me je očarala tista nova, rudeča preproga, ki se je vpenjala ob obeh straneh oltarja ter se na verhu združila v veličastno krono — nad tabernakeljem. Zares, lepo ozaljšana cerkev nekam skrivnostno vleče in dviga duha kvišku; greje in drami k pobožnosti.

Kmalu po 8. uri je začel slovesnost č. P. Avanzi T. J. Premišljeval je z nami vpricho prevzv. knezonadškofa. Slikal nam je katol. duhovnika, njegovo odlično dostojanstvo ter temu dolžno primerno svetost — kakor tudi pomočke, ki vodijo do nje.

Tako „Primorski list.“ Navdušenje, ktero so gospodje dobili pri shodu, nesli bodo tudi med ljudstvo. In to je glavna reč: ljudje morajo spoznati, da je v sv. Rešnjem Telesu shranjen njihov največji zaklad tu na zemlji; spoznati morajo, da je tu živi Bog, kateri edini more dati pravo srečo in zadovoljnost; spoznati morajo, da je Bog cilj in konec, po katerem moram težiti, h kateremu moramo priti — ne ta zemlja, na kateri smo. In ko bodo to spoznali, potem bodo sovražili greh, ljubili čednost, oklepali se kat. Cerkve in njenih nauk; konečni uspeh pa bo ta: da socialni demokrati, liberalci in drugi neprijatelji čeznaturnih darov, sejalcji krivih nazorov — ne bodo imeli vpliva na ljudstvo. Ono se derži Kristusa, zato ga ne bo za-se pridobila podzemeljska sila!

## Razgled po svetu.

**Tirolsko.** Za Tirolsko je to leto posebno zanimivo zato, ker so Tirolci letos ponovili zvezo s presvetim Sercem Jezusovim, ktero so storili pred sto leti. Da bi to prelepo stoletnico dostojno zaključili, sklenili so romati v Rim ter se pokloniti sv. Očetu. Več mož veterancev, kolikor mogoče iz vseh krajev Tirolske in v narodnih nošah, naj bi šlo k papežu Leonu XIII., kteremu bi v imenu cele dežele izrazili svojo zvestobo veri in apostoljskemu sedežu nasproti. Spodbudilo je k temu Tirolce posebno to, ker so slišali, kako veseli so bili sv. Oče njihove zveze s presv. Sercem, in ker se jim je zagotovilo, da jih hočejo gotovo in z velikim veseljem sprejeti, kadar pridejo. Ta romarski vlak, kterega se smejo vdeležiti samo možje in sicer najmanj 50, podal bi se na pot v drugi polovici mesca novembra. Vse popotovanje bi trajalo kaka 2 ali 3 tedne. — To je lepo: zvestoba do Jezusovega Serca rodi zvestobo tudi do rimskega papeža!

**Iz jugoslovanske Bosne.** Nova rimo-katoliška slovanska občina sv. Jožefa v Prjedoru je obhajala drugo nedeljo oktobra zelo ganljivo cerkveno slovesnost v čast in slavo znamenju sv. križa. Blagoslovil se je namreč po službi Božji ob 10. uri veliki in lepi križ za zvonik. V prezbitterju nove cerkve stalo je visoko in z venci okinčano nosilo, na katerem je bil križ; po blagoslovu je bil cerkven govor o sv. križu. — Sv. križ, ki je znamenje našega odrešenja, zastava kraljestva Božjega itd., ta križ se bode danes povzdignil na najvišje mesto rimo-kat. stavbe, na novi zvonik cerkve sv. Jožefa — sv. nazaretske Družine. Kdo bi bil mislil ali verjel pred 20 leti,

da bode tukaj, kjer rimo-kat. občine ni bilo; ali kdo bi se bil nadjal le pred malo leti — da bo tu stala cerkev s proti nebu kipečim zvonikom, na katerem se bo povišal sv. križ?!

Hvala Bogu! Bodimo hvaležni previdnosti Božji, ktera je dala tužni Bosni toliko slobode, da se smejo staviti v njej nove cerkve s zvoniki in da se sme očitno postavljati znamenje kerščanstva, sv. križ, kateri je bil judom sramota, paganom pa v zaničevanje in zasmeh, a kristjanom najdražje znamenje odrešenja, kraljevo znamenje Kristusovo in Njegove ljubezni do človeškega rodu.

Kako se je veršila ta slovesnost? Vredila se je procesija; možje so vzdignili na rame nosilo z blagoslovljenim križem, ter ga nosili v obhodu okoli cerkve med sv. pevanjem in molitvami. Ko so ga prinesli do zvonika, navezali so ga na vrvi, in dvigal se je veličastno na verh zvonika. Zidarski odri okoli cerkve in zvonika so bili okinčani s zelenimi jelovimi vejami in veršiči. Prejšnji dan je bila postavljena verh zvonika lepa pozlačena krogla. V kroglo smo dejali tri listine, ktere bodo zanamcem pričale, kedaj se je sezidal zvonik in kateri dan je bil blagoslovljen križ in povzdignjen; potem smo pridjali kratko zgodovino nove cerkve in kateri dobrotniki so z milodari pomogli za te cerkvene stavbe; častno mesto v tej zgodovini v krogli zavzemajo marsikateri verni Slovenci, duhovniki in posvetni ljudje obojega spola iz Slovenije, a posebno iz slavne škofije ljubljanske. Dalje smo djali v kroglo lepe opomine, in prošnje do potomcev, dalje relikvije iz Marijine sv. hišice v Loreti, iz groba sv. Franciška Seraf. v Asisiju, sliko sv. Jožefa, škapulir karmelski in podobno prvih glavnih vrat nove cerkve in svetinice, — nekoliko številč. časopisov: „Zgodnje Danice“, „Slovenca“ in „Franjevačkoga Glasnika“.

Ko se je postavil sv. križ verh zvonika, napil je zdravice tesarski mojster Ignac Sojak; prvo v slavo Bogu trojedinemu; Jezusu, Mariji in sv. Jožefu, drugo sv. Očetu Leonu XIII. in našemu očetu biskopu; tretjo našemu cesarju in kralju Franju Josipu I.; četrto pa vsem dobrotnikom in dobrotnicam nove cerkve. Hvaležni in navdušeni „živeli“ se je razlegal med gromenjem in streljanjem topičev daleč na okrog. Naj omenim še to-le: po blagoslovu križa je šlo verno ljudstvo pobožno pozdravljat in poljubovat sv. križ; ganljivo je bilo gledati ta prizor in pa, ko se je v toliki slavi nosil sv. križ v procesiji, potem pa se dvigal na najvišjo rimo-kat. stavbo v tem mestu in v okolici; marsikteremu so rinile solze sv. čutev in hvaležnosti. Lepi zvonik sv. Jožefa, kadar bode popolnoma dodelan, bode krasni in veličastni spomenik — „monument“ — znamenje sv. križa; kajti ta križ je visok, v popolni podobi cerkvenega Jezusovega križa; na konceh ima okraske; na peterih mestih na njem so pozlačene olepšave v spomin peterih presv. ran Kristusovih, ktere se v solnčnem svitu blišče daleč na okrog lesketajo. Tako stoji in kraljuje veliki in častiti križ na zvoniku rimo-kat. cerkve med raznoverci — kerščenimi in nekerščenimi — in kaže pravo pot — pot sv. križa — gori v pravo našo domovino. K tej cerkveni slovesnosti zbralo se je mnogo ljudstva: čveterih veroizpovedanj; kristjani iztočne ločene cerkve so tudi pozdravljali sv. križ. Mahomedanci so mirno in dostojno gledali. Tudi nekteri pravoslavni, razkolni

Serbi so nekoliko darovali za križ, celo dva maho-medanca sta nekaj podarila zanj.

Križ, kroglo, štiri male križe na piramidi zvonika in strelvod je napravil prav močno, in lepo, vse iz bakra, spoštovani gospod Ivan Kregar, pasár, na Poljanski cesti, v Ljubljani, kteremu očitno tu izrekamo pohvalo in zahvalo za njegov trud, skerbi, verle izdelke in milostno ceno.

Rimo-katoliško-slovansko vbožno ljudstvo pa je hvaležno zdihovalo in klicalo: Hvala Bogu! da smo tukaj tega včakali. Bog tisučerno plačaj dobrotnikom in dobrotnicam te cerkve! Jezus, Marija, Jožef jim obilno povernite! Prišli smo z obilnimi trudi in napor do tega, da stoji nova cerkev in zvonik, toda dodelati in dogotoviti še ne moremo hiše Božje in nje zvonika niti zvonaj niti znotraj; sami nimamo, a milodari redko in po malem kapljajo, stari milodarniki so izdali, a novih ni; vzbudita jih Marija Devica in sv. Jožef! da se to sv. delo zamore dogotoviti in najpotrebnejše vrediti! Mojstrom za delo zvonika bo treba plačati, toda nimamo toliko, da bi jednega popolnoma izplačali; kar smo dobili, vse je šlo za „materjal“, pa še dosti ni bilo; cerkev in zvonik nista ometana, ni oltarjev, prižnice, ni zvonov in družih potrebnih stvari. Ljubilci in častilci Jezusa, Marije in sv. Jožefa! ne pozabite velepotrebne te cerkve, ktera se je s pripomočjo Vašo začela in se nadaljuje, naj bi se tudi dogotovila; vsaj bode častiti in lepi spominek bratske ljubezni Vaše, na zemlji jugoslovanski, v novi rimo-kat. občini med drugoverci! —

**Angleško.** (Dva izgleda pravega značaja. Najnovejša okrožnica do Angležev.) Nemški list „Katholische Kirchenzeitung“ poroča o neki angleški učiteljici, Miss M. A. Butterly z imenom, to le zelo pohvalno zadevo: ta učiteljica je postala pred kratkim katoličanka. To je pa ondašnja učiteljsko komisijo jako razjezilo. Naročila je imenovani učiteljici, naj prostovoljno izstopi iz učiteljske službe, sicer bo kljub svojemu 11letnemu delovanju v šoli kar odstranjena od učiteljskega stanu. Odločna katoličanka pa odgovori: „Učiteljski službi na ljubo ne pustim katoliške vere!“ In ker sama ni odstopila od šole, odpravili so jo sami! Nad takimi katoličani se bodo uresničevale besede Gospodove: „Blagor jim, ki zavoljo pravice preganjanje trpe — njih je nebeško kraljestvo.“

Drug izgled: Zelo sloveč luteranski pastor na Angleškem, ki je vžival pri svojih podložnih veliko zaupanje, sprejel je sv. katoliško vero — on, njegova žena in njegovi šestri otroci, 9—16 let stari. Da bomo junaštvo in posnemanja vredno odločnost tega moža spoznali še bolj, pomislimo, da je izgubil radi tega letnih dohodkov 4000 gld.; in zdaj živi brez podpore. Angleški katoliški časopisi nabirajo zdaj zanj darove. — To se pravi: katoliško, edinopravo vero višje ceniti, kot časne blagre; to se pravi: vse pustiti, vse storiti, samo da človek kupi „tisto njivo, v kateri je zakopan skriti zaklad“ — sv. katoliške vere. —

Ker smo že pri Angleškem, omenjamo še to, da se od tam vedno kaj veselega sliši. Angleško kraljestvo namreč ni katoliško, temveč samo za-se cerkev, ločena od naše sv. Cerkve. Toda dani se i tam. Vedno več spreobrnjenj se dogaja v zadnjih deset letih. Spreobračajo se ljudje iz slovečih rodov, tako

da sme upati katoliška Cerkev ravno na Angleškem lepo prihodnost. Sedanji papež Leon XIII vneti za to, da bi bil kmalu „en hlev in en pastir.“ zanimajo se posebno še za Angleško. Vsako priliko porabijo, da Angležem odpirajo oči: kje je resnica, kje pa zmota. Njihovo zadnje, najzanimivejše delo gledé Angleškega, je okrožnica — o posvečevanju angleških duhovnikov. Vsi angleški duhovniki so že celih 300 let neveljavno posvečeni; torej ne morejo spreminjati kruha in vina v Jezusovo Telo in Kri; ne morejo grehov odpuščati. Neveljavno so posvečeni zato, ker so se škofje — odpadniki posluževali pri posvečevanju duhovnikov nekega novega obreda, novega slovila, različnega od onega katoliške Cerkve, vpeljanega pod Eduardom VI, in ker dotični škofje tudi niso imeli namena (intencije): tako storiti, kakor Cerkev velevala. Razviden je nedostatek intencije že iz tega, ker niso rabili katoliške Cerkve obrednika. To važno zadevo so sedanji papež kaj temeljito razložili v dolgi okrožnici do Angležev — zato zdaj tako vré med njimi; vsi, tudi najvišji krogi so zelo poparjeni. Pa ne samo iz obrednika dokazujejo Leon XIII. neveljavnost zakramenta mašniškega posvečevanja pri Angležih, temveč tudi iz zgodovine. Že v starih časih, kmalu po ločitvi Angležke od sv. kat. Cerkve, posvetili so v Rimu še enkrat one angleške duhovnike, ki so prestopili v kat. Cerkev — čeprav se sme ta zakrament samo enkrat deliti; pač dovolj jasen dokaz to: da posvečevanje po novem obredniku ni bilo pravo, ni bilo veljavno.

**Afrika.** (Vihar na jezeru Nianca. — Konec.) Med tem so zamorci nalašč za me zakurili ogenj, pri katerem sem posušil svojo obleko. Potem so začeli sekati veje in so mi iz njih naredili malo kočico. Potem so mi pripravili tudi ležišče iz trave. Bil sem zelo lačen in sem šel gledat, če je morebiti voda vergla na suho kaj vžitnega. V malem zabojčku sem našel peščico boba, sam sem pa imel v žepu košček čokolade. To sem takoj skuhal in tako sem se zopet nekoliko okrepčal. Tudi zamorci so zgubili ves svoj živež v valovih. Po svojem bornem kosilcu sem si zapalil pipo in se usedel zraven njih k ognju in začeli smo se meniti. Ubogi ljudje so stradali in zmerzovali. Pri vsem tem pa smo se vsi skupaj šalili in in skušali na ta način svojo nezgodo nekoliko pozabiti. Še le pozno v noč sem se splazil v svojo kočico, toda spal sem jako slabo. Sanjalo se mi je od vas, ljubi moji stariši! in od drage mi domovine. Ob desetih sem si mislil: Sedaj molijo doma vsi pred podobno svete družine za te rožni venec. To mi je dalo pogum. Odeje nisem imel; toda dobroserčni zamorci so mi dali skoraj vse, kar so imeli na životu, da bi me nekoliko ogreli. Mislili so samo na me. Toliko ljubezni bi ne bil pričakoval od teh na pol divjih ljudi. Ja, draga mati, lahko mi verjamete, še Vi bi ne mogli boljše za me skrbeti. Jaz sem se pa tudi zaobljubil, da se hočem, ako pridem kedaj v Ugando, za te ljudi vsega žertvovati in jim vse stokrat poverniti.

Ležal sem tukaj kakor naš Gospod, kateri ni imel, kamor bi svojo glavo položil, ali kakor sv. Francišek Ksaverij, ko je umirajoč ležal v revni kočici, in mnogi drugi misijonarji, in sem bil na tistem vesel, da sem sedaj tudi jaz misijonar v polnem pomenu besede; akoravno je otok poln kač in divjih zveri, sem se vendar čutil najsrečnejšega človeka na

svetu. Naš ljubi Gospod je bil ja pri meni, česa naj bi se bil bal?

Po kratkem počitku sem bil zjutraj na vse zgodaj zopet na nogah. Vstal sem z ležišča, kjer sem počival v čevljih in v vsej obleki, vzel puško na ramo in šel gledat po kaki divjačini za moje zamorce. Nič nisem mogel dobiti. Povsod sama trava in skalovje in nekaj koč divjakov, kateri so zdaj menda prvič belega človeka videli.

Nekega otroka je pičila jako strupena kača. Jaz sem mu dal nekaj zdravil in jednako tudi drugim, kateri so bili bolni. Škoda, da nisem nikjer našel umirajočega otroka, kateraga bi bil krstil in s pozdravom odposlal k ljubemu Bogu v nebesa.

Jezero je še jako divjalo, toda mi smo se morali na vsak način odpeljati in se približati obrežju, ker moji ljudje niso imeli nič jesti in jaz tudi ne. Popravili smo čoln in in se podali zopet na valove, zaupajoč na Boga.

Po deseturnem veslanju je postalo zopet temno. Moji ljudje niso dozdale še nič jedli in jaz tudi samo košček čokolade. Kadil sem, da bi potolažil želodec, toda vsejedno sem čutil veliko lakoto. Zvečer smo srečali ribiški čoln iz Kicibe. To je dežela, kjer je P. Tiel misijonar. To mi je dalo nov pogum. Ako se nam posreči priti k njemu, nam bo kmalu pomagano iz nadloge, mislil sem si.

Od svojih tovarišev nisem imel še nobenega poročila. Zato smo veslali k čolnu in vprašali, če so koga srečali na jezeru. „Da“ glasil se je odgovor, „dvanajst čolnov iz Ugande.“ „So bili tudi beli možje na njih?“ „Da, pet belih v beli obleki z dolgo brado.“ Moji sobratje so bili toraj še pri življenju in skoraj gotovo že na bregu. Zahvalil sem se Bogu v gorečej molitvi in priganjal utrujene čolnarje, naj le krepko veslajo. Da bi jih spravil v dobro voljo, sem jim zapel po vrsti vse cerkvene pesmi, kar sem jih znal. Hitro je šlo naprej do devetih zvečer; v daljavi se je začelo kazati obrežje.

Zdaj so zapazili moji čerenci ogenj; to jim je dalo nov pogum in leteli smo kakor puščica po valovih. Uro pozneje smo bili že tako blizu obrežja, da smo že lahko razločevali različne čolne. Jaz sem ustrelil z revolverjem in potem s puško osemkrat zaporedoma. Skozi ušesa leteče vpitje je bil odgovor. Moji sobratje in njih zamorci so me spoznali in več kot sto jih je poskočilo v morje in bredlo meni nasproti. Zgrabili so me za roke, noge in obleko, vzdignili me iz čolna in me nesli med glasnim petjem in vpitjem na ramah k mojim sobratom na breg.

Ves vesel sem jih objel po versti. Vsi so mislili, da sem utonil. Lahko si mislite, kako so bili vsi nemirni. Vsi so tekli mi pripravljat gorka jedila; toda mogel sem le nekaj malega vžiti, ker sem imel hudo merzlico. K sreči je imel jeden steklenico ruma. Ta me je poživil in mi zopet pomagal na noge. Od dveh mojih sobratov sem dobil po jedno odejo in tako sem to noč mirno spal v šotoru.

Drugi dan smo prišli do P. Tiela. Že od daleč nam je pritekel nasproti. Lahko si mislite, kako sem bil vesel, da sem našel tukaj na ekvatorju holandskega rojaka. Z njim sem tudi skupaj hodil v šolo.

Povedal sem mu, koliko dragih in koristnih stvari sem zgubil na jezeru. Dobri pater se je prijel za dolgo črno brado in rekel: „Nič ne dene, Jup (Jožef), midva deliva vse, kar imam.“ In res mi je

dal vse, kar sem potreboval in mi stregel po bratovsko.

„O kako dobro in lepo je, ako bratje složno med seboj žive,“ pravi sveto pismo. To se čuti posebno, ako je človek daleč od doma; tedaj se taki prijatelji več vredni kot vsi zakladi. Moje noge so bile vse otekle, kajti od moje nesreče sem nisem imel družega kot par slabih čevljev, kateri so mi napravljali velike bolečine. P. Tiel mi je takoj obvezal noge in mi dal par mehkih opank. Tudi mi je podaril dragoceno pipo in skrbel za me kot najboljša mati, dokler se nisem zopet pozdravil. Škoda, da sem se moral žez dva dni že ločiti; moral sem naprej, daleč naprej proti severu — v Ugando. Štiri dni pozneje smo dospeli tje.“

## I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec listopad (november) 1896  
(Spis poterjen od sv. Očeta.)

### a) Glavni namen:

*Uboge duše v vicah.*

### b) Posebni nameni:

7.) **Sv. Amarant.** Virtembersko in Badensko. Združeno bojevanje proti nenravnosti in pijančevanju. Konečna zmaga nad globoko ukoreninjenimi strastmi.

8.) **Sv. Bogomir.** Edinost francoskih katoličanov. Ponovljenje in poživljenje veselja do poklica. Kupčijske zadeve.

9.) **Sv. Teodor.** Hiša Wittelsbach. Vzgojitev kresčanskih zdravnikov. Osbojenje prenapete tesnosrčnosti.

10.) **Sv. Andrej avellski.** Spomin na poslednje reči. Bolni duhovniki. Sprava med predstojniki in podložniki.

11.) **Sv. Martin, škof.** Vstrajnost v delovanju, molitvi in zaupanju v Boga. Pospeševatelji molitvenega apostoljstva. Ljudje v tovarnah.

12.) **Sv. Martin, papež.** Katoliške delavske naselbine v Nemčiji. Zelo propadle občine. Zadeve kupcev in prodajalcev.

13.) **Sv. Stanislav K.** Novicijati. Zavodi za vzgojo in posluk. Dopuščenje marijanskih kongregacij v srednjih šolah.

## II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

### V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešešovanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjanja in vse pošastne pregrehe. — Sestra priporoča v bratovsko molitev brata-duhovnika za zdravje. — Neka oseba priporoča goreči molitvi na čast presv. Jezusovemu Sercu in sv. Jožefu svojega svaka za spreobnjenje. — Istotako neka na očeh bolna oseba, da bi ji Bog odvezal na priprošnjo sv. Lucije očesno bolezen, če je Njegova volja.

### Zahvale.

Vsled storjene obljube se priserčno zahvaljujem tem potom večnemu Bogu, naši ljubi Gospé presv. Serca, sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu za milost, da sem ozdravel od dolge, 12 tednov trajajoče bolezni.

V Ljubljani, 3. nov. 1896.

Anton Černivec.

Mojega otroka je skoro celi 2 leti dan za dnevom huda božjast strašno zvižala, tako, da sem jaz in drugi, kateri so ga vi-

deli, obupali nad njegovim življenjem ali pa pohabljenjo celo življenje. V tej veliki stiski zatekala sem se k Mariji, Božji materi, ter njo prosila pomoči in rešitve. Moja molitev ni bila zastoj. Čudovito sem bila uslišana. Otroka je božjast popolnoma pustila brez sledu. In to sem v „Danici“ zaobljubila razglasiti, zato da bi vsi v svojih krizih in nadlogah se zatekali k Mariji, ki se po pravici nazivlje »Pomoč kristjanov.« M. Sch.

## Listek za raznoterosti.

**Kanonično vmeščenj** so bili dne 27 oktobra naslednji čč. gg.: Valentin Bergant na župnijo Mirno Peč; Peter Bohinjec na župnijo Horjul; Frančišek Dolinar na župnijo Ribnico; Vincencij Polaj na župnijo Reteče, Frančišek Krek na Vranjo Peč.

Prezentovani so čč. gg.: Jožef Lavrič, župnik v Ambrusu za župnijo Brusnice; Jožef Lavtižar, župnik v Gradu za župnijo Rateče na Gorenjskem.

**Cerkveni rop.** Minole dni je neznan tat po noči vlomil v Štepanji vasi pri Ljubljani v kapelico Božjega groba; s krampom je siloma odperl vrata, odtergal železen pokrov pri jednom nabiralniku, ki je koj zraven vrat, in pobral novce, pustil je samo jeden krajcar. Drugi nabiralnik ali pušico, ki je bila priterjena v zid, je siloma iztergal ter odnesel seboj; menda v njej ni bilo mnogo denarja. Kramp vergel je v cipreso, ki raste pred kapelico na grobu. Cerkvene tatvine se množe; pred dobrim tednom v ternovski cerkvi v Ljubljani, sedaj v Štepanji vasi, kamor o postnem času pobožni Ljubljančani tako radi zahajajo.

**Na Nemškem Rovtu** v Bohinju je umerl dne 26. oktobra častiti g. Mihael Dobravec, duhovnik teržaške škofije. Pokojnik je bil večkrat previden in je ves udan v Božjo voljo izdihnil svojo dušo. — V spremstvu peterih gg. duhovnih tovarišev ga je pokopal gorjanski župnik in deželni poslanec preč. gosp. Janez Ažman dne 28. p. m. Pogreba se je vdeležilo obilo vernega ljudstva. Domači pevski zbor mu je zapel v cerkvi in na grobu mile žalostinke. Ranjki je bil rojen 1835 leta na Nemškem Rovtu, kjer je že tudi več let živel v pokoju. Naj v miru počiva!

**Teržaški prostozidarski mestni zastop.** Dne 29. oktobra je bila seja teržaškega mestnega zastopa. Teržaška katoliška družba je poslala mestnemu zastopu dopis, kateri se je prebral pri tej seji in v katerem se mestnemu zastopu očita, da je bilo njegovo postopanje povodom cerkvenih slavnosti dne 20. in 27. septembra protikatoliško, in torej nepošteno, o čemur se je lahko prepričal vsak udeleženec. „Danica“ je že poročala, da je bilo takrat kronanje M. B., ktere slovesnosti so se vdeležili najvišji dostojanstveniki duhovskega in svetnega stanu — le mestni zastop ne; ni se hotel pokazati vernega in katoliškega. To mu je zdaj očitala katoliška družba. Župan Venuti je vsled tega nečuvno napadal katoliško družbo ter ji odrekal pravico, javno nastopati v imenu tržaških katoličanov, češ da oni gospodje niso katoličani, temveč „klerikalci.“ — Čudne pojme imajo ti možje o besedah „katoličan“ in „klerikalec“. Kakor da bi mi, ktere psujejo s „klerikalci“, ne bili dobri katoličani! Kakor bi se to moglo ločiti! Nekaj podobnega je rekla socialistična prerokinja v

Ljubljani rekoč: „Mi nismo zoper katoliško Cerkev, temveč samo zoper duhovnike.“ Te besede so dokaz največje nevednosti o bistvu katol. Cerkve. Kako bi bilo mogoče katoliško Cerkev ločiti od duhovščine! Strast preslepi ljudi.

„Danica“ je tudi ime slovenskemu katoliškemu društvu vseučiliščnikov na Dunaju. To društvo se je pričelo še-le pred nekaj leti. Stoji na terdno verski podlagi. Ima tudi že svoj list „Zora“ imenovan, ki s spretno besedo biča krive nazore med visokošolci ter jim riše: da je edino lepo, plemenito in idealno to, kar uči katol. Cerkve. To društvo ima namen, dijakom v velikih mestih posebno obraniti katoliško vero, ktera se tam kaj rada izgubi! — Za l. 1896/97 se je sestavil odbor iz sledečih članov: dr. med. Frančišek Janković, predsednik; cand. iur. Štefan Orehek, podpredsednik; stud. med. Frančišek Dolšak, tajnik; stud. med. Avguštin Levičnik, blagajnik; stud. iur. Dragotin Gruber, knjižničar; stud. med. vet. Frančišek Černe, arhivar.

**Primeren odgovor.** Neki knez je imel pri sebi dvornega norca, da se je razveseljeval nad veselimi burkami in šalami, ki jih je ta uganjal. Dal mu je tudi palico, kakoršno imajo boljši dvorni norci, in mu je ukazal, naj jo toliko časa obderži, dokler ne dobi večjega norca kot je on, potem naj jo dá onemu. Nekaj let pozneje je ležal knez na smertni postelji. Dvorni norec ga obišče, in knez mu reče, da ga bode v kratkem zapustil.

„Kam pa odpotujete?“ vpraša norec.

„Na drugi svet.“

„Ali pridete v jednom mescu nazaj?“

„Ne.“

„V jednom letu?“

„Ne.“

„Kdaj pa?“

„Nikoli več.“

„Nikoli? Ali ste si pa kaj pripravili za življenje na onem svetu?“

„Nič.“

„Kaj?“ zavpije norec, „nič? Gospod le vzemite mojo palico. Stran odpotujete za vedno in se niste prav nič pripravili za tako dolgo pot. Takega norca še nisem videl, in tudi jaz nisem take neumnosti še nikdar storil.“

## Dobrotni darovi.

*Za opravo ubožnih cerkev:* Z Vojskega 24 gld. 80 kr. — Iz Št. Vida pri Vipavi 16 gld. — Čč. gg. bogoslovci v Ljubljani 5 gld. 20 kr. S Šenturske Gore 2 gld. 95 kr. — S Kokre 4 gld. 20 kr. — Z Verha pri Vinici 7 gld. — S Studenca 30 gld. — Iz Križvega pri Kostanjevici 30 gld. — Iz Starega Terga pri Ložu 2 gld. 50 kr. — Iz Čermošnjic 15 gld. — S Češnjic 14 gld. — Z Begunj pri Radovljici 16 gld. — Z Gojzda 19 gld. — Iz Št. Vida pri Ljubljani 42 gld. — Iz Srednje Vasi Bohinjske 44 gld. — Iz Javora 15 gld. 83 kr. — Iz Ternovega v Ljubljani 38 gld. — Po čč. gg. Uršulinkah v Ljubljani 22 gld. 59 kr. — Iz Suhora 9 gld. 30 kr. — Iz Boštanja 3 gld. 45 kr. — Iz Razdertega 10 gld. 80 kr. — Iz Šempetra pri Rakeku 17 gld. — Iz Leš 10 gld. —

*Za monsign. Jeranovo dijaško mizo:* Č. g. Simon Zupan, župnik na Jezici 5 gld. — Č. g. A. Jamnik, župnik v Sorici, 2 gld. kot kruhe sv. Antona, v isti namen neimenovana iz Sorice 2 gld. — G. L. Knific, vpok. nadučitelj v Škofjiloki 2 gld., priporočujoč dijakom moliti za rajne. — Preč. g. prof. Jos. Klemenčič v Ljubljani 10 gld. — Neimenovana 30 kr. — Neimenovani 2 gld. — Neimenovani 1 gld.

*Za razkirjanje sv. vere:* Iz Škofje Loke 15 gld.

*Za sv. Detinstvo:* Anton Črnič v Ljubljani 30 kr.